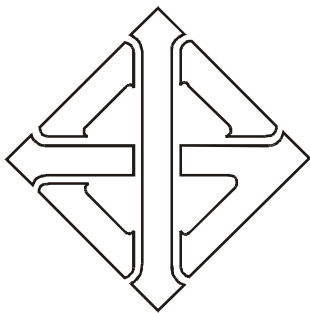

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

THAI INDUSTRIAL STANDARD

มอก. 18012 – 2548

**ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย :
แนวทางการกำหนดความสามารถของผู้ตรวจประเมิน
ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย**

OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY MANAGEMENT SYSTEM :
GUIDELINES ON COMPETENCE OF OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY
MANAGEMENT SYSTEM AUDITORS

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม

ICS 03.120.20

ISBN 974-608-904-8

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย :
แนวทางการกำหนดความสามารถของผู้ตรวจประเมิน
ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

มอก. 18012 – 2548

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2202 3300

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 122 ตอนที่ 74ง
วันที่ 15 กันยายน พุทธศักราช 2548

คณะกรรมการวิชาการคณะที่ 893
มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอาหารอนามัยและความปลอดภัย

ประธานกรรมการ

นายชัยยุทธ ชวลิตนิกุล

กรรมการ

นายอาทิตย์ อัสโม

ผู้แทนกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

กระทรวงแรงงาน

นางสาวปิยาพร ชยุติพันธ์

นางสาวสลิสร เทพตระการพร

ผู้แทนกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

นายสุเมธา วิเชียรเพชร

ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นางจิตรา ทองเกิด

ผู้แทนกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

นางอนงค์ ไพจิตรประภาภรณ์

ผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

กระทรวงอุตสาหกรรม

นายชัชวาลย์ จิตติเรืองเกียรติ

ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

นางสาวสมจินต์ พิ्ली

ผู้แทนการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

นางบุปผา กวินวศิน

นายอภิชาติ ชำนินอก

ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

นายณรงค์ กล่อมใจ

ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กระทรวงมหาดไทย

นางสาวเบญจมาศ ทองไข่มุกด์

ผู้แทนสมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัย

ในการทำงาน (ประเทศไทย)

นางยุวดี จอมพิทักษ์

ผู้แทนสมาคมอาหารอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน

รองศาสตราจารย์สราวุธ สุธรรมาสา

นางพรรณิ อังศุสิงห์

ผู้แทนสถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ

นายชวลิต แก้วน้ำดี

รองศาสตราจารย์เฉลิมชัย ชัยกิตติภรณ์

นายสมรัตน์ ยินดีพิธ

ศาสตราจารย์เทพนม เมืองแมน

รองศาสตราจารย์ชัมภูศักดิ์ พูลเกษ

รองศาสตราจารย์สืบศักดิ์ นันทวานิช

กรรมการและเลขานุการ

นายภาณุ ชมภูพงค์

นายพณูวงศ์ คัมภีรารักษ์

นายวิชัย เลิศพงศ์ไพศาล

ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมฉบับนี้กำหนดขึ้นเพื่อให้คำแนะนำสำหรับการกำหนดความสามารถของผู้ตรวจประเมิน และการประเมินความสามารถของผู้ตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย เพื่อนำไปใช้กับ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้แก่ผู้ตรวจประเมิน องค์กรที่มีการนำระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยไปใช้ องค์กรที่มีการตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยตามข้อตกลงที่ทำไว้ องค์กรที่เกี่ยวข้อง กับการจดทะเบียนผู้ตรวจประเมินและหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ตรวจประเมิน รวมทั้งองค์กรหรือหน่วยรับรองที่เกี่ยวข้อง กับการตรวจประเมินเพื่อให้การรับรองระบบการจัดการและการให้การรับรองความสามารถของระบบงาน

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ กำหนดโดยใช้เอกสารต่อไปนี้เป็นแนวทาง

มอก.19011-2546	ข้อแนะนำในการตรวจประเมินระบบการบริหารงานคุณภาพ และ/หรือ ระบบ การจัดการสิ่งแวดล้อม
----------------	---

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในอนุกรมมาตรฐานชุดนี้ที่ได้ประกาศไปแล้ว คือ

มอก.18001-2542	ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย : ข้อกำหนด
มอก.18004-2544	ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย : ข้อแนะนำทั่วไปเกี่ยวกับ หลักการ ระบบ และเทคนิคในทางปฏิบัติ

คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้พิจารณามาตรฐานนี้แล้ว เห็นสมควรเสนอรัฐมนตรีประกาศตาม มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

ฉบับที่ 3341 (พ.ศ. 2548)

ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ. 2511

เรื่อง กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย :

แนวทางการกำหนดความสามารถของผู้ตรวจประเมิน

ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย : แนวทางการกำหนดความสามารถของผู้ตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย มาตรฐานเลขที่ มอก. 18012-2548 ไว้ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2548

วัฒนา เมืองสุข

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย :

แนวทางการกำหนดความสามารถ

ของผู้ตรวจประเมินระบบการจัดการ

อาชีวอนามัยและความปลอดภัย

0. บทนำ

อนุกรมมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก.18000 ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยได้ให้ความสำคัญกับการตรวจประเมิน เพื่อเป็นเครื่องมือของฝ่ายบริหารสำหรับการเฝ้าระวังและการทวนสอบถึงประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่องค์กรได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ การตรวจประเมินยังถือว่าเป็นส่วนสำคัญของกิจกรรมการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง (conformity assessment) เช่น การรับรองระบบ การประเมินผู้รับเหมาและการตรวจติดตามผล

หลักการสำคัญของการตรวจประเมินให้เกิดประสิทธิภาพมาจาก 2 ส่วน คือ ผู้ตรวจประเมินที่ต้องมีความสามารถ (competence) และกระบวนการในการตรวจประเมินที่ต้องมีความเป็นอิสระและเป็นระบบ

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมฉบับนี้ให้ข้อแนะนำในเรื่องความสามารถของผู้ตรวจประเมินและการประเมินผู้ตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย โดยมีจุดมุ่งหมายให้มีการนำไปใช้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้แก่ ผู้ตรวจประเมิน องค์กรที่มีการนำระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยไปใช้ องค์กรที่มีการตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยตามข้อตกลงที่ทำไว้ และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนผู้ตรวจประเมินและหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ตรวจประเมิน รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับผู้ตรวจประเมิน การให้การรับรองระบบการจัดการ และการให้การรับรองความสามารถของระบบงานด้วย

ในส่วนของเกณฑ์การเลือกคณะผู้ตรวจประเมินและองค์ประกอบของคณะผู้ตรวจประเมินกำหนดไว้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย : แนวทางการตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (ในกรณีที่ยังไม่มีประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าว ให้ใช้ มอก.19011-2546 เป็นแนวทาง)

ข้อแนะนำของมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้มุ่งหวังให้มีความยืดหยุ่น โดยได้มีการแสดงไว้ในที่ต่าง ๆ ของมาตรฐาน ซึ่งการนำไปใช้อาจเกิดความแตกต่างอันเนื่องมาจากขนาด ลักษณะและความซับซ้อนขององค์กรที่ขอรับการตรวจประเมินรวมทั้งวัตถุประสงค์และขอบข่ายของการตรวจประเมินด้วย

1. ขอบข่าย

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนดข้อแนะนำด้านความสามารถของผู้ตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย กระบวนการสำหรับการประเมินผู้ตรวจประเมินและหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินเพื่อการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (continual professional development) รวมถึงการคงสถานภาพของความสามารถ และยังนำไปใช้ได้ทั้งผู้ตรวจประเมินภายในและภายนอกองค์กร

2. เอกสารอ้างอิง

เอกสารที่อ้างอิงในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้

มอก. 19011-2546 ข้อแนะนำในการตรวจประเมินระบบการบริหารงานคุณภาพและ/หรือระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

มอก. 18001 - 2542 ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย : ข้อกำหนด

ในขณะที่จัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ เอกสารอ้างอิงดังกล่าวข้างต้นยังคงมีผลใช้อยู่ ในกรณีที่มาตรฐานมีการแก้ไขปรับปรุง ให้ใช้เอกสารฉบับล่าสุด

3. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ให้เป็นไปตาม มอก. 18001-2542 และดังต่อไปนี้

3.1 การตรวจประเมิน (audit) หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบ เป็นอิสระและกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อดำเนินการให้ได้หลักฐานการตรวจประเมิน (3.3) และประเมินผลจากหลักฐานเพื่อพิจารณาว่าตรงตามเกณฑ์การตรวจประเมิน (3.2) หรือไม่

หมายเหตุ 1 การตรวจประเมินภายใน (internal audit) หรือเรียกว่าการตรวจประเมินโดยบุคคลที่หนึ่ง (first-party audit) เป็นการดำเนินการโดยองค์กรหรือในนามขององค์กรเองเพื่อทบทวนการจัดการและจุดมุ่งหมายภายในอื่น ๆ และใช้เป็นพื้นฐานขององค์กรในการประกาศว่าองค์กรได้ดำเนินการสอดคล้องกับมาตรฐาน ความเป็นอิสระแสดงได้จากการที่ผู้ตรวจประเมินเป็นผู้ที่ไม่ได้มีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ไปตรวจประเมิน

หมายเหตุ 2 การตรวจประเมินภายนอก (external audit) หมายถึง การตรวจประเมินโดยบุคคลที่สองและบุคคลที่สาม (second- and third-party audit) การตรวจประเมินโดยบุคคลที่สองดำเนินการโดยหน่วยงาน (party) ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (interest) กับองค์กรนั้น เช่น ลูกค้าหรือบุคคลอื่นๆ ในนามของลูกค้า การตรวจประเมินโดยบุคคลที่สามดำเนินการโดยบุคคลภายนอกหรือองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ตรวจประเมิน เช่น องค์กรที่จัดทะเบียนหรือให้การรับรองที่เป็นไปตาม ข้อกำหนดของ มอก. 18001 มอก. 9001 และ มอก. 14001

หมายเหตุ 3 เมื่อมีการตรวจประเมินระบบการจัดการมากกว่า 1 ระบบ เช่น ระบบการบริหารงานคุณภาพและระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในคราวเดียวกัน เรียกว่า การตรวจประเมินรวม (combined audit)

หมายเหตุ 4 เมื่อมีการตรวจประเมินองค์กรเดียวโดยการประสานความร่วมมือขององค์กรหรือหน่วยรับรองระบบที่ทำหน้าที่ตรวจประเมินตั้งแต่สององค์กรขึ้นไป เรียกว่า การตรวจประเมินร่วม (joint audit)

- 3.2 เกณฑ์การตรวจประเมิน (audit criteria) หมายถึง บรรทัดฐานที่ใช้ในการพิจารณาซึ่งอาจอยู่ในรูปของนโยบาย ขั้นตอนการดำเนินงานหรือข้อกำหนดต่างๆ

หมายเหตุ เกณฑ์การตรวจประเมินจะนำมาใช้อ้างอิงโดยเปรียบเทียบกับหลักฐานการตรวจประเมิน (3.3)

- 3.3 หลักฐานการตรวจประเมิน (audit evidence) หมายถึง บันทึก ถ้อยคำที่แสดงความจริงหรือข้อมูลข่าวสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์การตรวจประเมิน (3.2) และสามารถทวนสอบได้

หมายเหตุ หลักฐานการตรวจประเมินเป็นได้ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

- 3.4 สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน (audit finding) หมายถึง ผลของการประเมินหลักฐานการตรวจประเมิน (3.3) ที่รวบรวมได้เทียบกับเกณฑ์การตรวจประเมิน (3.2)

หมายเหตุ สิ่งที่พบจากการตรวจประเมินสามารถชี้บ่งได้ทั้งความสอดคล้องและความไม่สอดคล้องกับเกณฑ์การตรวจประเมิน หรือโอกาสสำหรับการปรับปรุง

- 3.5 สรุปผลการตรวจประเมิน (audit conclusion) หมายถึง ผลลัพธ์ของการตรวจประเมิน (3.1) ซึ่งได้รับมาจากคณะผู้ตรวจประเมิน (3.9) หลังจากได้พิจารณาวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน และสิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน (3.4) ทั้งหมดแล้ว

- 3.6 ผู้ขอให้มีการตรวจประเมิน (audit client) หมายถึง องค์กรหรือบุคคลที่ร้องขอให้มีการตรวจประเมิน (3.1)

หมายเหตุ ผู้ขอให้มีการตรวจประเมินอาจเป็นผู้รับการตรวจประเมิน (3.7) หรือองค์กรใดๆ ที่มีกฎระเบียบหรือสิทธิตามข้อสัญญาในการร้องขอให้มีการตรวจประเมิน (3.1)

- 3.7 ผู้รับการตรวจประเมิน (auditee) หมายถึง องค์กรที่รับการตรวจประเมิน

- 3.8 ผู้ตรวจประเมิน (auditor) หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถ (3.14) ในการตรวจประเมิน (3.1)

- 3.9 คณะผู้ตรวจประเมิน (audit team) หมายถึง ผู้ตรวจประเมิน (3.8) เพียงคนเดียวหรือหลายคนซึ่งดำเนินการตรวจประเมิน (3.1) โดยอาจมีผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค (3.10) ร่วมอยู่ด้วยตามความจำเป็น

หมายเหตุ 1 ให้แต่งตั้งหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินจากผู้ตรวจประเมินคนใดคนหนึ่ง

หมายเหตุ 2 คณะผู้ตรวจประเมินอาจมีผู้ตรวจประเมินฝึกหัดร่วมอยู่ด้วย

- 3.10 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค (technical expert) หมายถึง บุคคลที่มีความรู้หรือความชำนาญ ทำหน้าที่ให้ความรู้เฉพาะด้านแก่คณะผู้ตรวจประเมิน (3.9)

หมายเหตุ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคเฉพาะด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ควรเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในสาขาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปี หรือเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ และมีประสบการณ์การทำงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในสาขาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นเวลาอย่างน้อย 8 ปี

หมายเหตุ 2 ความรู้หรือความชำนาญเฉพาะด้าน เช่น ความรู้หรือความชำนาญที่เกี่ยวข้องกับองค์กร กระบวนการผลิต ภาษา วัฒนธรรม กิจกรรมที่ตรวจประเมินด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ความรู้ด้านการยศาสตร์ ความรู้ในสาขาวิศวกรรมโยธา วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมเครื่องกล

หมายเหตุ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคต้องไม่แสดงบทบาทเป็นผู้ตรวจประเมิน (3.8) ในคณะผู้ตรวจประเมิน (3.9)

- 3.11 โปรแกรมการตรวจประเมิน (audit programme) หมายถึง การวางแผนสำหรับการตรวจประเมิน (3.1) หนึ่งครั้งหรือหลายครั้งที่มีการกำหนดไว้สำหรับช่วงเวลาหนึ่งและมีการควบคุมเพื่อให้ได้ตามจุดมุ่งหมายที่ระบุไว้ หมายเหตุ ในโปรแกรมการตรวจประเมินจะประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมดที่จำเป็นสำหรับการวางแผน การจัดการ (organising) และการดำเนินการตรวจประเมิน (3.1)
- 3.12 แผนการตรวจประเมิน (audit plan) หมายถึง รายละเอียดกิจกรรมต่าง ๆ และการเตรียมการสำหรับการตรวจประเมิน (3.1)
- 3.13 ขอบข่ายการตรวจประเมิน (audit scope) หมายถึง ขอบเขตและกรอบของการตรวจประเมิน (3.1) หมายเหตุ ขอบข่ายการตรวจประเมินโดยทั่วไปจะให้รายละเอียดที่ครอบคลุมถึงสถานที่ตั้งหน่วยงานย่อย ภายในองค์กร กิจกรรม และกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งการระบุช่วงเวลาด้วย
- 3.14 ความสามารถ (competence) หมายถึง การแสดงหลักฐานความพร้อมและศักยภาพของบุคคลในการนำความรู้ และทักษะไปประยุกต์

4. ความสามารถของผู้ตรวจประเมินและการประเมินผู้ตรวจประเมิน

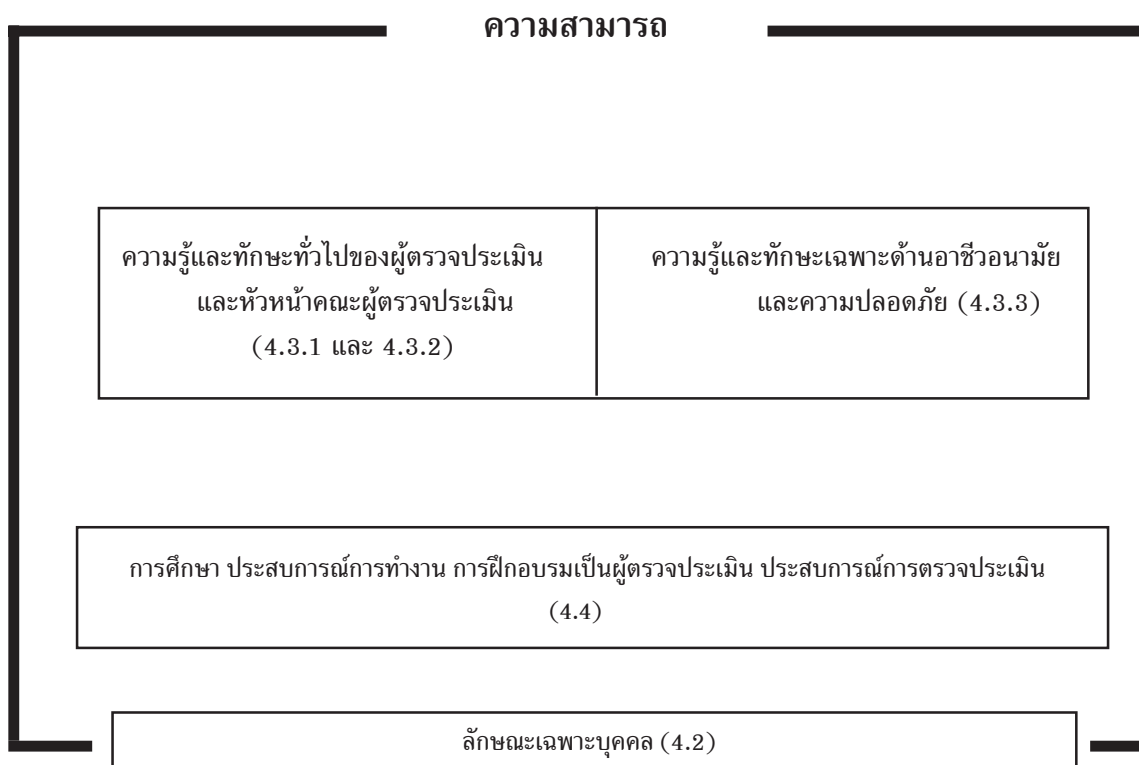
4.1ทั่วไป

ความมั่นใจและความน่าเชื่อถือในกระบวนการตรวจประเมินขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ดำเนินการตรวจประเมิน ความสามารถที่แสดงออกดังกล่าวเกิดจากลักษณะเฉพาะบุคคลตามข้อ 4.2 และการประยุกต์ความรู้และทักษะในข้อ 4.3 ที่รับมาจากการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน การฝึกอบรมเป็นผู้ตรวจประเมิน และประสบการณ์การตรวจประเมินที่ได้อธิบายไว้ในข้อ 4.4

แนวคิดของความสามารถของผู้ตรวจประเมินได้แสดงในรูปที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยความรู้และทักษะทั่วไปและความรู้และทักษะเฉพาะด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่ได้อธิบายไว้ในข้อ 4.3

การพัฒนา การคงสภาพ และการปรับปรุงความสามารถของผู้ตรวจประเมินทำได้โดยการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและเข้าร่วมในการตรวจประเมินอย่างสม่ำเสมอตามข้อ 4.5

กระบวนการในการประเมินผู้ตรวจประเมินและหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินได้อธิบายไว้ในข้อ 4.6

รูปที่ 1 แนวคิดของความสามารถ
(ข้อ 4.1)

4.2 ลักษณะเฉพาะบุคคล

ผู้ตรวจประเมินควรมีลักษณะเฉพาะบุคคลที่ทำให้สามารถปฏิบัติตามหลักการของการตรวจประเมิน ดังนี้

- ก) จรรยาบรรณ (ethical) เช่น มีความยุติธรรม พูดความจริง (truthful) จริงใจ ซื่อสัตย์ และสุชุม (discreet)
- ข) การเปิดใจกว้าง (open minded) เต็มใจที่พิจารณาความเห็นหรือมุมมองที่แตกต่างกัน
- ค) ศิลปะในการเจรจา (diplomatic) มีไหวพริบในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ
- ง) การช่างสังเกต (observant) สามารถใส่ใจสิ่งรอบตัวและกิจกรรมตลอดเวลา
- จ) การรับรู้และเข้าใจ (perceptive) มีสัญชาตญาณในการรับรู้และสามารถเข้าใจสถานการณ์
- ฉ) การปรับตัว (versatile) พร้อมที่จะปรับให้เข้ากับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน
- ช) ความมุ่งมั่น (tenacious) เช่น มุ่งมั่นสู่วัตถุประสงค์ของความสำเร็จ
- ซ) การตัดสินใจ (decisive) เช่น สามารถสรุปผลตามเวลาอันควรโดยใช้ตรรกะของเหตุผลและการวิเคราะห์
- ณ) ความเชื่อมั่นในตัวเอง (self-reliant) เช่น สามารถปฏิบัติและทำหน้าที่อย่างเป็นอิสระขณะที่มีปฏิสัมพันธ์ (interaction) อย่างดีกับบุคคลอื่น

4.3 ความรู้และทักษะ

4.3.1 ความรู้และทักษะทั่วไปของผู้ตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ผู้ตรวจประเมินควรมีความรู้และทักษะในเรื่อง ต่อไปนี้

ก) หลักการ ขั้นตอน และเทคนิคการตรวจประเมินระบบ

เพื่อให้ผู้ตรวจประเมินประยุกต์หลักการตรวจประเมิน ขั้นตอน และเทคนิคสำหรับการตรวจประเมิน ได้อย่างเหมาะสมและมั่นใจได้ว่าการตรวจประเมินได้ดำเนินการไปอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ ผู้ตรวจประเมินควรสามารถ

- ประยุกต์หลักการ ขั้นตอน และเทคนิคการตรวจประเมิน
- วางแผนการทำงานและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
- ดำเนินการตรวจประเมินตามเวลาที่กำหนด
- จัดลำดับและเน้นในเนื้อหาที่มีความสำคัญ
- รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การฟัง การสังเกต และการทบทวนเอกสาร บันทึกและข้อมูลต่างๆ
- เข้าใจถึงความเหมาะสมและผลที่ตามมาของการใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างสำหรับการตรวจประเมิน
- ทวนสอบความถูกต้องของข้อมูลที่รวบรวม
- ยืนยันความเพียงพอและความเหมาะสมของหลักฐานการตรวจประเมินเพื่อสนับสนุนสิ่งที่พบจากการตรวจประเมินและการสรุปผลการตรวจประเมิน
- ประเมินปัจจัยต่างๆที่จะมีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของสิ่งที่พบจากการตรวจประเมินและการสรุปผลการตรวจประเมิน
- ใช้เอกสารการตรวจประเมินสำหรับบันทึกกิจกรรมต่างๆของการตรวจประเมิน
- จัดทำรายงานการตรวจประเมิน
- รักษาความลับและป้องกันการรั่วไหลหรือสูญหายของข้อมูล
- สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ทักษะทางภาษาของแต่ละบุคคลหรือโดยการใช้ล่าม

ข) ระบบการจัดการและเอกสารอ้างอิง

เพื่อให้ผู้ตรวจประเมินเข้าใจขอบข่ายของการตรวจประเมินและนำเกณฑ์การตรวจประเมินไปใช้ ความรู้และทักษะในส่วนนี้ควรครอบคลุมถึง

- การประยุกต์ระบบการจัดการในองค์กรที่แตกต่างกัน
- ปฏิสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบของระบบการจัดการ
- มาตรฐานระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย เอกสารขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องหรือเอกสารระบบการจัดการอื่นๆ ที่ใช้เป็นเกณฑ์การตรวจประเมิน
- การยอมรับถึงความแตกต่างและการจัดลำดับความสำคัญของเอกสารอ้างอิง
- การนำเอกสารอ้างอิงไปใช้ในการตรวจประเมินในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน
- ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีสำหรับการอนุมัติ การรักษาความปลอดภัย การแจกจ่าย และการควบคุมเอกสาร ข้อมูลและบันทึก

ค) สถานภาพขององค์กร

เพื่อให้ผู้ตรวจประเมินเข้าใจรายละเอียดการดำเนินงานขององค์กร
ความรู้และทักษะในส่วนนี้ควรครอบคลุมถึง

- ขนาดขององค์กร โครงสร้าง หน้าที่และความสัมพันธ์กัน
- กระบวนการธุรกิจทั่วไป และนิยามที่เกี่ยวข้อง
- วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมทางสังคมของผู้รับการตรวจประเมิน

ง) กฎหมาย กฎระเบียบและข้อกำหนดอื่นที่เกี่ยวข้องกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

เพื่อให้ผู้ตรวจประเมินทำงานและตระหนักถึงข้อกำหนดซึ่งนำไปใช้กับองค์กรที่ตรวจประเมิน
ความรู้และทักษะในส่วนนี้ควรครอบคลุมถึง

- กฎหมายและกฎระเบียบ
- สัญญาและข้อตกลง
- สนธิสัญญาและอนุสัญญาระหว่างประเทศ
- ข้อกำหนดอื่นที่องค์กรกำหนด

4.3.2 ความรู้และทักษะทั่วไปของหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน

หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินควรมีความรู้และทักษะเพิ่มเติมการเป็นผู้นำการตรวจประเมิน เพื่อให้คณะ
ผู้ตรวจประเมินดำเนินการตรวจประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินควรสามารถ

- วางแผนการตรวจประเมินและใช้ทรัพยากรระหว่างการตรวจประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- เป็นผู้แทนของคณะผู้ตรวจประเมินในการสื่อสารกับผู้ขอให้มีการตรวจประเมินและผู้รับ
การตรวจประเมิน
- จัดการและกำกับดูแลสมาชิกในคณะผู้ตรวจประเมิน
- กำกับดูแลและให้คำแนะนำแก่ผู้ตรวจประเมินฝึกหัด
- นำคณะผู้ตรวจประเมินไปสู่การสรุปผลการตรวจประเมิน
- ป้องกันและแก้ไขข้อขัดแย้ง
- เตรียมการและจัดทำรายงาน

4.3.3 ความรู้และทักษะเฉพาะของผู้ตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ผู้ตรวจประเมินควรมีความรู้และทักษะเฉพาะตาม มอก.18001 และ มอก.18004 และในเรื่องต่อไปนี้

ก) วิธีการและเทคนิคการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

เพื่อให้ผู้ตรวจประเมินตรวจสอบระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย รวบรวมสิ่งที่พบ
จากการตรวจประเมินและมีการนำมาสรุปผลการตรวจประเมินได้อย่างเหมาะสม

ความรู้และทักษะเฉพาะในส่วนนี้ควรครอบคลุมถึง

- นิยามด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- หลักการจัดการระบบอาชีวอนามัยและความปลอดภัยและการนำไปใช้
- วิธีการต่าง ๆ ในการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยและการนำไปใช้ (ตัวอย่างเช่น การชี้บ่ง
อันตราย วิธีการประเมินความเสี่ยง การประเมินผลการปฏิบัติด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย)

ข) วิชาการและเทคโนโลยีด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

เพื่อให้ผู้ตรวจประเมินเข้าใจถึงความสัมพันธ์พื้นฐานระหว่างกิจกรรมในการปฏิบัติงานกับงานอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ความรู้และทักษะในส่วนนี้ควรครอบคลุมถึง

- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานในด้านต่างๆ เช่น ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา ไฟฟ้า เครื่องกล ที่อาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง
- วิธีการทั่วไปของการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง
- ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัย เช่น ด้านการยศาสตร์ ด้านสุขศาสตร์ อุทสาหรรมและความปลอดภัย ด้านการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน
- วิธีการทั่วไปในการป้องกันการเกิดอันตราย

ค) อันตรายจากการดำเนินงาน

เพื่อให้ผู้ตรวจประเมินเข้าใจถึงปฏิสัมพันธ์ของกิจกรรม ผลกระทบและการบริการ รวมทั้งการดำเนินงานของผู้รับการตรวจประเมินที่เกี่ยวข้องกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ความรู้และทักษะในส่วนนี้ควรครอบคลุมถึง

- นิยามเฉพาะด้านในสาขาอุตสาหกรรมการ
- อันตรายของกิจกรรม ผลกระทบและการบริการ
- วิธีการประเมินความเสี่ยง
- ลักษณะที่วิกฤตของกระบวนการดำเนินงาน ผลกระทบและการบริการ
- เทคนิคในการตรวจติดตามและการวัดผล
- เทคโนโลยีในการป้องกันการเกิดอันตราย

4.4 การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน การฝึกอบรมเป็นผู้ตรวจประเมินและประสบการณ์การตรวจประเมิน

4.4.1 ผู้ตรวจประเมิน

ผู้ตรวจประเมินควร

ก) มีการศึกษาเพียงพอที่จะสามารถรับความรู้และทักษะตามที่ระบุไว้ในข้อ 4.3

ข) มีประสบการณ์การทำงานซึ่งนำไปสู่การพัฒนาความรู้และทักษะที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 4.3.3 และควรเป็นประสบการณ์การทำงานด้านเทคนิค การจัดการหรือตำแหน่งในวิชาชีพที่เกี่ยวกับกิจกรรมด้านการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาและการสื่อสารกับบุคคลในระดับการจัดการหรือบุคคลในวิชาชีพอื่น เพื่อร่วมงาน ลูกค้า หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ส่วนหนึ่งของประสบการณ์การทำงานควรอยู่ในตำแหน่งที่มีกิจกรรมซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาความรู้และทักษะในด้านการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ค) ได้รับการฝึกอบรมเป็นผู้ตรวจประเมิน ซึ่งสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาความรู้และทักษะที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 4.3.1 รวมทั้งข้อ 4.3.3 การฝึกอบรมดังกล่าวอาจได้รับจากบุคคลภายในองค์กรหรือภายนอกองค์กร

- ง) มีประสิทธิภาพการตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยตลอดทั้งกระบวนการภายใต้การกำกับดูแลและการให้คำแนะนำของหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินในด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

หมายเหตุ ขอบเขตของการกำกับดูแลและการให้คำแนะนำที่จำเป็นระหว่างการตรวจประเมินตามที่กล่าวไว้ในที่นี้และในข้อ 4.4.2 และตารางที่ 1 ควรเป็นไปตามดุลยพินิจของผู้รับผิดชอบในการจัดการโปรแกรมการตรวจประเมินและหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน การกำกับดูแลและการให้คำแนะนำไม่ได้หมายความว่า ต้องทำอย่างต่อเนื่องและต้องมอบหมายให้ผู้ใดผู้หนึ่งรับผิดชอบโดยเฉพาะ

4.4.2 หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน

หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินควรได้รับประสบการณ์ในการตรวจประเมินเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่กล่าวไว้ในข้อ 4.3.2 ประสบการณ์ที่ได้รับเพิ่มเติมควรอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและการให้คำแนะนำของผู้ตรวจประเมินอีกผู้หนึ่งซึ่งมีความสามารถเป็นหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินแล้ว

4.4.3 ผู้ตรวจประเมินที่สามารถตรวจประเมินได้ทั้งระบบการบริหารงานคุณภาพ ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ผู้ตรวจประเมินระบบการบริหารงานคุณภาพหรือระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมซึ่งปรารถนาที่จะเป็นผู้ตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยควร

- ก) ได้รับการฝึกอบรมและมีประสบการณ์การทำงานที่จำเป็นเพื่อให้มีความรู้และทักษะตามข้อ 4.3.3
- ข) ร่วมในการตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยภายใต้การกำกับดูแลและการให้คำแนะนำของผู้ตรวจประเมินที่มีความสามารถเป็นหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินระบบการจัดการอื่นควรมีคุณสมบัติเป็นไปตามข้อ 4.4.3ก) และ 4.4.3 ข) ก่อน เป็นหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

4.4.4 ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน การฝึกอบรมเป็นผู้ตรวจประเมินและประสบการณ์การตรวจประเมิน

องค์กรหรือหน่วยรับรองระบบควรกำหนดระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน การฝึกอบรมเป็นผู้ตรวจประเมินและประสบการณ์การตรวจประเมินของผู้ตรวจประเมิน เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมสำหรับโปรแกรมการตรวจประเมิน โดยการใช้ขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 ของกระบวนการประเมินที่อธิบายไว้ในข้อ 4.6.2

ประสบการณ์ที่ผ่านมามีระดับต่างๆที่ระบุไว้ในตารางที่ 1 มีความเหมาะสมสำหรับผู้ตรวจประเมินที่ดำเนินการเพื่อการรับรองหรือการตรวจประเมินที่คล้ายกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโปรแกรมการตรวจประเมินที่ปรับระดับให้สูงหรือต่ำกว่านี้ได้ตามความเหมาะสม

ตารางที่ 1 ตัวอย่างระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน การฝึกอบรมเป็นผู้ตรวจประเมินและประสบการณ์
การตรวจประเมินสำหรับผู้ตรวจประเมินที่ดำเนินการเพื่อการรับรองหรือการตรวจประเมินที่คล้ายกัน

พารามิเตอร์	ผู้ตรวจประเมิน	ผู้ตรวจประเมินในสาขาอื่น ที่ต้องการเป็นผู้ตรวจประเมิน ในสาขาระบบการจัดการ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย	หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน
การศึกษา	ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือ เทียบเท่า (ดูหมายเหตุ 1)	เช่นเดียวกับผู้ตรวจประเมิน	เช่นเดียวกับผู้ตรวจประเมิน
ประสบการณ์การทำงานทั้งหมด	ไม่น้อยกว่า 5 ปี (ดูหมายเหตุ 2)	เช่นเดียวกับผู้ตรวจประเมิน	เช่นเดียวกับผู้ตรวจประเมิน
ประสบการณ์การทำงาน ในสาขาระบบการจัดการ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย	ไม่น้อยกว่า 2 ปีของประสบการณ์ การทำงานทั้งหมด	ไม่น้อยกว่า 2 ปีในสาขาระบบ การจัดการอาชีวอนามัยและ ความปลอดภัย (ดูหมายเหตุ 3)	เช่นเดียวกับผู้ตรวจประเมิน
การฝึกอบรมเป็นผู้ตรวจประเมิน	ไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมงของ การฝึกอบรมการตรวจประเมิน	ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงของ การฝึกอบรมในสาขาระบบ การจัดการอาชีวอนามัยและ ความปลอดภัย (ดูหมายเหตุ 4)	เช่นเดียวกับผู้ตรวจประเมิน
ประสบการณ์การตรวจประเมิน	ตรวจประเมินอย่างสมบูรณ์ 4 ครั้ง และไม่น้อยกว่า 20 วัน ในฐานะ เป็นผู้ตรวจประเมินฝึกหัดภายใต้ การกำกับดูแลและการให้คำแนะนำ ของผู้ตรวจประเมินที่มีความสามารถ เป็นหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน (ดูหมายเหตุ 5) การตรวจประเมินควร เสร็จสมบูรณ์ภายในระยะเวลา 3 ปี ที่ผ่านมามาก่อน	ตรวจประเมินอย่างสมบูรณ์ 3 ครั้งและไม่น้อยกว่า 15 วัน ในสาขาระบบการจัดการ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย ภายใต้การกำกับดูแลและการให้ คำแนะนำของผู้ตรวจประเมินที่มี ความสามารถเป็นหัวหน้าคณะ ผู้ตรวจประเมินในสาขาระบบ การจัดการอาชีวอนามัยและ ความปลอดภัย (ดูหมายเหตุ 5) การตรวจประเมินควรเสร็จสมบูรณ์ ภายในระยะเวลา 2 ปี ที่ผ่านมา ต่อเนื่องกัน	ตรวจประเมินอย่างสมบูรณ์ 3 ครั้งและไม่น้อยกว่า 15 วัน ในฐานะหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน ภายใต้การกำกับดูแลและการให้ คำแนะนำของผู้ตรวจประเมินที่มี ความสามารถเป็นหัวหน้าคณะ ผู้ตรวจประเมิน (ดูหมายเหตุ 5) การตรวจประเมินตามข้างต้น ควรเสร็จสมบูรณ์ภายใน ระยะเวลา 2 ปี ที่ผ่านมามาก่อน

หมายเหตุ 1 ในกรณีของผู้ตรวจประเมินภายในยอมให้มีการศึกษาได้ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

หมายเหตุ 2 จำนวนปีของประสบการณ์การทำงานอาจลดลงได้ 1 ปี หากบุคคลสำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

หมายเหตุ 3 ประสบการณ์การทำงานในสาขาระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยสามารถเกิดขึ้นพร้อม
กับประสบการณ์การทำงานในระบบการจัดการสาขาอื่น

หมายเหตุ 4 การฝึกอบรมในสาขาระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน กฎหมาย กฎระเบียบ หลักการ วิธีการ และเทคนิคที่เกี่ยวข้อง

หมายเหตุ 5 การตรวจประเมินอย่างสมบูรณ์เป็นการตรวจประเมินที่ครอบคลุมทุกขั้นตอนตั้งแต่การทบทวนเอกสาร การเตรียมการสำหรับการตรวจประเมิน การตรวจประเมิน ณ สถานที่ประกอบการ และการจัดทำรายงาน การตรวจประเมิน ประสิทธิภาพการตรวจประเมินโดยภาพรวมควรครอบคลุมมาตรฐานระบบการจัดการทั้งหมด

4.5 การคงสถานภาพและพัฒนาความสามารถ

4.5.1 การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องจะเกี่ยวข้องกับการคงสถานภาพและการพัฒนาความรู้ทักษะและลักษณะเฉพาะบุคคล การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องสามารถดำเนินการได้หลายวิธี เช่น การมีประสบการณ์การทำงานเพิ่มขึ้น การฝึกอบรม การศึกษาด้วยตัวเอง การได้รับคำแนะนำช่วยเหลือ การเข้าร่วมประชุม หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่ผู้ตรวจประเมินควรแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องควรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในความต้องการของบุคคลและองค์กรหรือหน่วยรับรองระบบการปฏิบัติงานด้านการตรวจประเมิน มาตรฐานและข้อกำหนดอื่นๆ

4.5.2 การคงสถานภาพของความสามารถในการตรวจประเมิน

ผู้ตรวจประเมินควรคงสถานภาพและแสดงความสามารถการตรวจประเมินโดยการเข้าร่วมการตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

4.6 การประเมินผู้ตรวจประเมิน

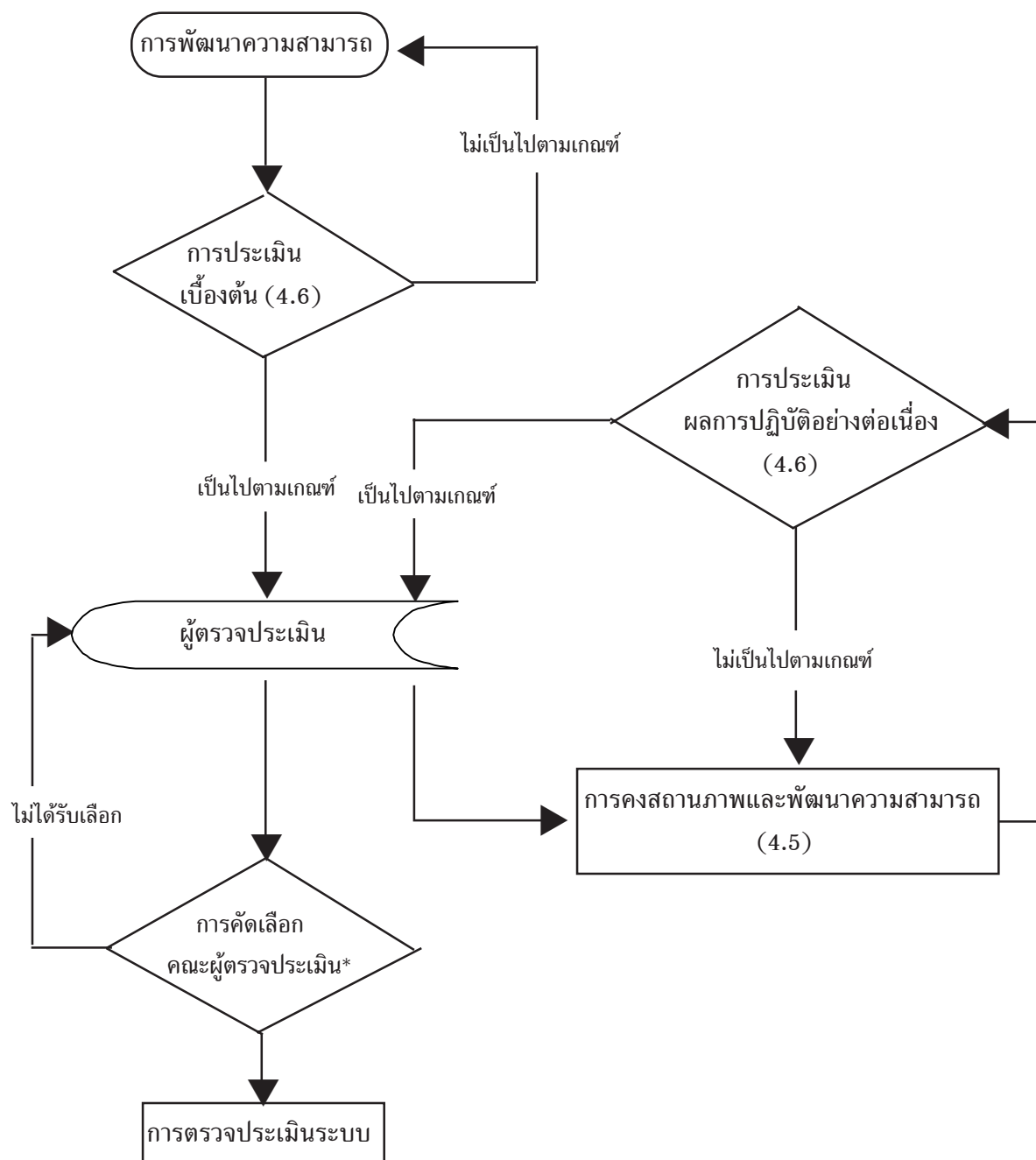
4.6.1 ทั่วไป

ควรมีการวางแผนการประเมินผู้ตรวจประเมินและหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน การนำไปปฏิบัติและบันทึกผลตามขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ตามโปรแกรมการตรวจประเมิน เพื่อให้ได้ผลอย่างตรงไปตรงมา เกิดความสม่ำเสมอ ความเป็นธรรม และมีความน่าเชื่อถือ ผลจากกระบวนการประเมินควรระบุถึงความต้องการในการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะอื่นเพิ่มเติมด้วย

การประเมินผู้ตรวจประเมินเกิดขึ้นในระยะต่าง ๆ ดังนี้

- การประเมินเบื้องต้นของบุคคลที่ต้องการจะเป็นผู้ตรวจประเมิน
- การประเมินความสามารถของผู้ตรวจประเมินในกระบวนการคัดเลือกคณะผู้ตรวจประเมิน
- การประเมินผลการปฏิบัติของผู้ตรวจประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อชี้แจงความต้องการในการคงสถานภาพ การพัฒนาความรู้และทักษะ

รูปที่ 2 ตัวอย่างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนการประเมินผู้ตรวจประเมินที่กล่าวไว้ข้างต้น ขั้นตอนของกระบวนการประเมินที่อธิบายไว้ในข้อ 4.6.2 นำมาใช้ในแต่ละขั้นตอนของการประเมินตามข้างต้นได้

หมายเหตุ * การคัดเลือกคณะผู้ตรวจประเมินและองค์ประกอบของคณะผู้ตรวจประเมินกำหนดไว้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย : แนวทางการตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (ในกรณีที่ยังไม่มีประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าว ให้ใช้ มอก.19011-2546 เป็นแนวทาง)

รูปที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนการประเมินผู้ตรวจประเมิน
(ข้อ 4.6.1)

4.6.2 กระบวนการประเมินผู้ตรวจประเมิน

ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ

ขั้นตอนที่ 1 ชั่งลักษณะเฉพาะบุคคล ความรู้และทักษะเพื่อเป็นไปตามความต้องการของโปรแกรมการตรวจประเมิน

ในการตัดสินความเหมาะสมของความรู้และทักษะควรพิจารณาเรื่องต่อไปนี้

- ขนาด ลักษณะและความซับซ้อนขององค์กรที่รับการตรวจประเมิน
- วัตถุประสงค์และขอบเขตของโปรแกรมการตรวจประเมิน
- ข้อกำหนดในการให้การรับรองหรือการจดทะเบียน และการรับรองความสามารถของระบบงาน
- บทบาทของกระบวนการตรวจประเมินต่อการจัดการขององค์กรที่รับการตรวจประเมิน
- ระดับของความเชื่อมั่นที่ต้องการในโปรแกรมการตรวจประเมิน
- ความซับซ้อนของระบบการจัดการที่ตรวจประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์ที่กำหนดอาจเป็นเชิงปริมาณ เช่น จำนวนปีของประสบการณ์การทำงาน จำนวนครั้งของการตรวจประเมิน จำนวนชั่วโมงของการฝึกอบรม หรืออาจเป็นเชิงคุณภาพ เช่น ระดับการศึกษา การแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะบุคคล ความรู้หรือทักษะที่แสดงออกในระหว่างการฝึกอบรมหรือในสถานที่ทำงาน

ขั้นตอนที่ 3 เลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสม

การประเมินควรดำเนินการโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเลือกใช้วิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีจากตัวอย่างวิธีที่แสดงไว้ในตารางที่ 2 การใช้ตารางที่ 2 ควรพิจารณาเรื่องต่อไปนี้

- วิธีการที่ระบุไว้แสดงถึงขอบเขตของทางเลือกและไม่สามารถนำมาประยุกต์ได้ในบางสถานการณ์
- วิธีการต่าง ๆ ที่ระบุไว้อาจมีระดับความน่าเชื่อถือที่แตกต่างกัน
- ตามปกติควรนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้ร่วมกัน เพื่อให้แน่ใจถึงผลลัพธ์ที่ได้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีความสม่ำเสมอ ยุติธรรมและน่าเชื่อถือ

ขั้นตอนที่ 4 วิธีดำเนินการประเมิน

ขั้นตอนนี้เป็นการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมไว้ของบุคคลมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ 2 สำหรับบุคคลที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ควรกำหนดให้มีการฝึกอบรมเพิ่มเติม เพิ่มประสบการณ์การตรวจประเมินหรือประสบการณ์การทำงาน หลังจากนั้นให้มีการประเมินซ้ำ

ตัวอย่างของการนำขั้นตอนของกระบวนการประเมินมาใช้และจัดทำเป็นเอกสารสำหรับโปรแกรมการตรวจประเมินภายในดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ตัวอย่างวิธีการประเมิน
(ข้อ 4.6.2)

วิธีการประเมิน	วัตถุประสงค์	ตัวอย่าง
การทบทวนบันทึก	เพื่อทวนสอบข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตรวจประเมิน	วิเคราะห์ประวัติทางการศึกษา การฝึกอบรม การทำงานและประสบการณ์การตรวจประเมิน
การพิจารณาผลย้อนกลับ (feedback) ทั้งทางบวกและทางลบ	เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจประเมิน	สำรวจ แบบสอบถาม การอ้างอิงบุคคล พยาน ข้อร้องเรียน การประเมินผล การปฏิบัติงาน การทบทวนโดยเพื่อนร่วมงาน (peer review)
การสัมภาษณ์	เพื่อประเมินลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะการสื่อสาร ทวนสอบข้อมูล ทดสอบความรู้ และได้รับข้อมูลเพิ่มเติม	สัมภาษณ์บุคคลโดยตรง และโดยทางโทรศัพท์
การสังเกต	เพื่อประเมินลักษณะเฉพาะบุคคล และการใช้ทักษะและความรู้	แสดงให้เห็น ใฝ่ดูการตรวจประเมิน ผลจากการปฏิบัติงานจริง
การทดสอบ	เพื่อประเมินลักษณะเฉพาะบุคคล ความรู้ ทักษะและการนำไปใช้	สอบปากเปล่าและสอบข้อเขียน การทดสอบทางจิตวิทยา
การทบทวนหลังจากการตรวจประเมิน	เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งไม่สามารถได้รับหรือไม่เหมาะสมจากการสังเกตโดยตรง	ทบทวนรายงานการตรวจประเมิน และการอภิปรายกับผู้ขอให้มีการตรวจประเมิน ผู้รับการตรวจประเมิน เพื่อนร่วมงาน และผู้ตรวจประเมิน

ตารางที่ 3 ตัวอย่างกระบวนการประเมินผู้ตรวจประเมินในโปรแกรมการตรวจประเมินภายใน

หัวข้อพิจารณาความสามารถ	ขั้นตอนที่ 1 ลักษณะเฉพาะบุคคล ความรู้และทักษะ	ขั้นตอนที่ 2 เกณฑ์การประเมิน	ขั้นตอนที่ 3 วิธีการประเมิน
1. ลักษณะเฉพาะบุคคล (4.2)	มีจรรยาบรรณ เปิดใจกว้าง มีศิลปะในการเจรจา ช่างสังเกต มีการรอบรู้และเข้าใจ มีการปรับตัว มีความหนักแน่น มีการตัดสินใจ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง	ผลการปฏิบัติงานในสถานที่ทำงานเป็นที่น่าสนใจ	การประเมินผลการปฏิบัติ
2. ความรู้และทักษะทั่วไป (4.3.1)			
2.1 หลักการ ขั้นตอน และเทคนิคการตรวจประเมิน (4.3.1 ก)	ดำเนินการตรวจประเมินตามขั้นตอนภายในที่กำหนด และการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานในสถานที่ทำงาน	ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ตรวจประเมินภายใน ตรวจประเมิน 3 ครั้งในฐานะเป็นสมาชิกของ คณะผู้ตรวจประเมินภายใน	พบทบทวนบันทึกผลการฝึกอบรม การสังเกต การทบทวนโดยเพื่อนร่วมงาน
2.2 ระบบการจัดการและเอกสารอ้างอิง (4.3.1 ข)	ประยุกต์จากเอกสารคู่มือระบบการจัดการและขั้นตอน การดำเนินการที่เกี่ยวข้อง	อ่านและเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานในคู่มือระบบ การจัดการที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ ขอบข่าย และ เกณฑ์การตรวจประเมิน	พบทบทวนบันทึกผลการฝึกอบรม การทดสอบ การสัมภาษณ์
2.3 สถานภาพขององค์กร (4.3.1 ค)	ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้วัฒนธรรม โครงสร้างและแนวทางการรายงานขององค์กร	ทำงานในองค์กรมาอย่างน้อย 1 ปี ในบทบาทของหัวหน้างาน	พบทบทวนบันทึกการทำงาน
2.4 กฎหมาย กฎระเบียบและข้อกำหนดอื่นที่เกี่ยวข้อง (4.3.1 ง)	ซึ่งและเข้าใจรายละเอียดของกฎหมายและกฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ส่ง ผลกระทบต่ออาชีพอนามัยและความปลอดภัย	ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรมและกระบวนการที่ได้รับการที่รับรองมอบหมายให้ตรวจประเมิน	พบทบทวนบันทึกผลการฝึกอบรม

ตารางที่ 3 ตัวอย่างกระบวนการประเมินผู้ตรวจประเมินภายใน (ต่อ)

หัวข้อพิจารณาความสามารถ	ขั้นตอนที่ 1 ลักษณะเฉพาะบุคคล ความรู้และทักษะ	ขั้นตอนที่ 2 เกณฑ์การประเมิน	ขั้นตอนที่ 3 วิธีการประเมิน
3. ความรู้และทักษะของผู้ตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (4.3.3)			
3.1 มีวิธีการและเทคนิคการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (4.3.3 ก)	เข้าใจถึงวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย	ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย	พบทวนบันทึกผลการฝึกอบรม
3.2 วิชาการและเทคโนโลยีด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (4.3.3 ข)	เข้าใจถึงวิธีการป้องกันและกำหนดวิธีการควบคุมอันตรายที่ได้จากการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร	ประสบการณ์การทำงาน 6 เดือนด้านการป้องกันอันตรายและการควบคุมความเสี่ยงในอุตสาหกรรมที่คล้ายคลึงกัน	พบทวนบันทึกการทำงาน
3.3 อันตรรกะจากการดำเนินงาน (4.3.3 ค)	ซึ่งอันตราย เช่น สารเคมีที่ใช้ ปฏิบัติการต่อสิ่งอื่น ๆ และผลกระทบต่ออาชีวอนามัยและความปลอดภัยในเหตุการณ์ที่มีการหกรั่วไหล ปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงานการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินต่ออุบัติเหตุ	ผ่านการฝึกอบรมภายในเกี่ยวกับการจัดการเก็บการผสม การใช้สารเคมี และผลกระทบต่ออาชีวอนามัยและความปลอดภัย การสำนึกในสถานที่ทำงานถึงวิธีการจัดการการผสมและการใช้สารเคมีที่ถูกต้อง ผ่านการฝึกอบรมตามแผนการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินและมีประสบการณ์ในฐานะเป็นสมาชิกของคณะทำงานการตอบสนองภาวะฉุกเฉิน	พบทวนบันทึกผลการฝึกอบรมและรายละเอียดของหลักสูตรพบทวนบันทึกการทำงานและบันทึกการทำงาน